ਵੈਦਰਫੋਰਡ ਆਇਲ ਟੂਲ ਮਿਡਲ ਈਸਟ ਲਿਮਿਟੇਡ
ਬਨਾਮ
ਬੇਕਰ ਹਿਊਜ਼ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਪੀਟੀਈ

(ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 03 ਦਾ 2022)

ਅਕਤੂਬਰ 20, 2022

[ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਤੇ ਬੇਲਾ ਐਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996: ਧਾਰਾ 11(6) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 11(12) – ਮਧਿਆਸਥ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ – ਮੁਹਰਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਾਰ ਵਿੱਚ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਸਮਝੌਤਾ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤੇ ਕੀਤੇ – ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ – ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਤੋਂ ਕੁਝ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ – ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਿਆਂ 'ਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਅੰਤਤਃ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ – ਨਤੀਜਤਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਧਿਆਸਥਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ – ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 11(6) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 11(12) ਅਧੀਨ ਤਿੰਨ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਮਧਿਆਸਥ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਫੈਸਲਾ: ਚੂੰਕਿ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਖੁਦ ਇਹਨਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਮਧਿਆਸਥ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਮਧਿਆਸਥ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋ ਸਮਝੌਤਿਆਂ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ – ਮੁੱਖ ਕਰਾਰ 'ਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਲਾਗੂਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੜਚਨ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਕਤ ਮੁੱਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਹੈ, ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰੀ-ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਲਟਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਮਧਿਆਸਥ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਨਸ਼ੋਰ ਸਰਵਿਸ ਸਮਝੌਤਾ, ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਡ੍ਰਿਲਿੰਗ ਸਰਵਿਸ ਸਮਝੌਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2020 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਹੋਰ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਵੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਮਧਿਆਂਚਾਰੀ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਪੱਤਰ ਵਿਚ 17 ਜਨਵਰੀ 2021 ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਮੋਹਰਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਣਾਮ ਹੋਣਗੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਪੀ ਤਰੀਕੇ

ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਂਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਂਚਾਰੀ ਵਿਚ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮਿਲਾਪੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਂਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਂਚਾਰੀ ਵਿਚ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਵੀ ਮਧਿਆਂਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸੁਝਾਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਨਾਮ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੀ ਇਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਂਚਾਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਨਾਮ ਸੁਝਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। [ਪੈਰਾ 14 ਅਤੇ 15]

2. ਚੂੰਕਿ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਂਚਾਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਨਸ਼ੋਰ ਸਰਵਿਸ ਸਮਝੌਤਾ, ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਡ੍ਰਿਲਿੰਗ ਸਰਵਿਸ ਸਮਝੌਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਖੁਦ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਂਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਂਚਾਰੀ ਵਿਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਂਚਾਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਾ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਸਮਝੌਤੇ ਉੱਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਧਿਆਂਚਾਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਕਤ ਮੁੱਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਹੈ, ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਅਜੇ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਚਰਣ ਵਿਚ ਲੰਬਿਤ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਲਟਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 6]

ਐਨ.ਐਨ. ਗਲੋਬਲ ਮਰਕੈਂਟਾਇਲ ਯੂਨੀਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਇੰਡੋ ਯੂਨੀਕ ਫਲੇਮ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (2021) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 379, ਇੰਟਰਕੋਂਟੀਨੈਂਟਲ ਹੋਟਲਸ ਗਰੁੱਪ (ਭਾਰਤ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਾਟਰਲਾਈਨ ਹੋਟਲਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (2022) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 662 – ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ. ਟੀ ਐਸਟੇਟਸ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਚਾਂਦਮਾਰੀ ਟੀ ਕੋ. (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ (2011) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 66 : [2011] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 382, ਗਾਰਵੇਅਰ ਵਾਲ ਰੋਪਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕੋਸਟਲ ਮਰੀਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼ & ਐਂਗ. ਲਿਮਿਟੇਡ (2019) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 209 : [2019] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 579, ਵਿਦਿਆ ਡ੍ਰੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (2021) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

2021) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 379 ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਰਾ 3

2022) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 662 ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਰਾ 4

2011) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 382 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 11

2019) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 579 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 11

2021) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 11

ਸਿਵਿਲ ਓਰੀਜਨਲ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪਿਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 03 ਦੀ 2022।

ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 11(6) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 11(12)(ਏ) ਅਧੀਨ ਪਿਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਿਟੀਸ਼ਨ।

ਨਾਲ

ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪਿਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 52 ਦੀ 2021 ਅਤੇ 02 ਦੀ 2022।

ਅਮਿਤ ਸਿੱਬਲ, ਐਨ ਰਿਤਿਨ ਰਾਏ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਡਾ. ਰਿਸ਼ਭ ਗੁਪਤਾ, ਸਾਇਰਾਮ ਸੁਬਰਮਣੀਅਮ, ਨੀਲਾਭ ਸ਼੍ਰੀਸ਼, ਐਸ. ਐਸ. ਸ਼੍ਰੋਫ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਪਿਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਜਯੰਤ ਮਹਿਤਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪੁਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦਰਾ, ਮਿਸ ਅੰਸ਼ਿਕਾ ਮਿਸਰਾ, ਆਦਿਤਿਆ ਭੱਟ, ਪਰਿਮਲ ਕਸ਼ਯਪ, ਮਿਸ ਸਿਮਰਨ ਜੀਤ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਬੇਕਰ ਹਿਊਜ਼ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਪੀਟੀਈ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬੇਲਾ ਐਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਇਹ ਤਿੰਨ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996 (ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਐਕਟ, 1996 ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੀ ਧਾਰਾ 11(6) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 11(12) ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਮਧਿਆਸਥ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਇਕੱਠੇ ਸੁਣੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਆਮ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਿਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

(i) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਵਰਜਿਨ ਆਈਲੈਂਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਜੋ ਕੀਚੜ ਲੌਗਿੰਗ, ਡ੍ਰਿਲਿੰਗ ਜਾਰਜ਼ ਅਤੇ ਫਿਸ਼ਿੰਗ ਟੂਲਜ਼ ਲਈ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੇਅਰ ਪਾਰਟਸ ਅਤੇ ਆਇਲਫੀਲਡ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਇਲਫੀਲਡ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੇਦਾਂਤਾ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੂੰ ਕੁਆਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਕੁਆਂ ਨਿਰਮਾਣ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ("ਆਪਰੇਟਰ")

(ii) ਸਾਲ 2018 ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਆਪਰੇਟਰ-ਵੇਦਾਂਤਾ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਤੇਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤੇ ਕੀਤੇ: 22 ਨਵੰਬਰ, 2019 ਅਤੇ 7 ਜਨਵਰੀ, 2020 ਨੂੰ ਸੋਧ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(iii) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2020 ਨੂੰ ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਪੱਤਰ (ਇਕੋ ਜਿਹੇ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਕਤ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਖਤਮੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯਾਚੀ ਨੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2020 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਸ ਦਾਇਤਵ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ "ਕਾਲ ਆਊਟ ਆਰਡਰਾਂ" ਦੀ ਬਾਕੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਾਚੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜੋ ਸਾਰੇ 18 ਦਸੰਬਰ, 2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਂਜਨ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਣ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਦਾਵੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਖਿਲਾਫ ਉਠਾਏ।

(iv) ਉਕਤ ਤਿੰਨ ਮਧਿਆਂਜਨ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ 17 ਜਨਵਰੀ, 2021 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤਿਆਂ 'ਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ, 1958 ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਣਾਮ ਹੋਣਗੇ। ਪਰੰਤੂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਮਧਿਆਂਜਨ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਨਾਲ ਹੀ

ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਇਕੱਠ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਂਜਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਂਜਨ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਰੰਤੂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਯਾਚੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਧਿਆਂਜਨ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਜਤਾਈ, ਅਤੇ ਮਧਿਆਂਜਨ ਦੇ ਨਾਮ ਸੁਝਾਉਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ।

(v) 29 ਜਨਵਰੀ, 2021 ਨੂੰ, ਯਾਚੀ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਸੁਝਾਈ ਮਧਿਆਂਜਨ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਪਰੰਤੂ, ਮਧਿਆਂਜਨ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣ ਤੇ, ਯਾਚੀ ਨੇ 1 ਸਤੰਬਰ, 2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਇਕੱਠ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਕਿ ਓਨਸ਼ੋਰ ਸਰਵਿਸ ਸਮਝੌਤਾ, ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਡ੍ਰਿਲਿੰਗ ਸਰਵਿਸ ਸਮਝੌਤਾ ਸਨ, ਇਕੱਠੇ ਇੱਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਂਜਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਂਜਨ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋ ਮਧਿਆਂਜਨ ਦੇ ਨਾਮ ਸੁਝਾਏ। ਯਾਚੀ ਨੇ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਸੁਝਾਇਆ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਸੈਂਟਰ ਆਫ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਮਧਿਆਂਜਨ ("ਐਮ.ਸੀ.ਆਈ.ਏ.") ਨੂੰ ਬੇਕਰ ਹਿਊਜ਼ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਪੀਟੀਈ [ਬੇਲਾ ਐਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ] ਦੇ ਨਿਯਮ 7.8 ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਸੁਝਾਇਆ।

ਐਮ.ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਨਿਯਮ, 2016 ਸੰਯੁਕਤ ਮਧਿਆਨਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਕਲੌਤੇ ਮਧਿਆਨਤਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(vi) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 07 ਸਤੰਬਰ, 2021 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਜਤਾਈ, ਨਾ ਹੀ ਇਸਨੇ ਇਕਲੌਤੇ ਮਧਿਆਨਤਕਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਮਧਿਆਨਤਾ ਵਿੱਚ ਇਕਲੌਤੇ ਮਧਿਆਨਤਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਤਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

3) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਵਰਿਸ਼ਠ ਅਧਿਵਕਤਾ, ਸ੍ਰੀ ਜਯੰਤ ਮਹਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੀ ਮੁਹਰਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੋ ਮੁਹਰਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ, 1958 (ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ "ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੋ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਲਈ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਨ.ਐਨ ਗਲੋਬਲ ਮਰਕੈਂਟਾਇਲ ਯੂਨੀਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਇੰਡੋ. ਯੂਨੀਕ ਫਲੇਮ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ 1899 ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅੜਚਨ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਚਾਰਜ਼ੇਬਲ ਹਨ, ਕੀ ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਨਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਚਾਰਜ਼ੇਬਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ, ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨਯੋਗ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਕਰਾਰ ਦੇਣਗੇ, ਸਬਸਟੈਂਟਿਵ ਕਾਂਟਰੈਕਟ/ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ 'ਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ, ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਭੇਜਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਕਲੌਤੇ ਮਧਿਆਨਤਕਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਟੇਜ ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

4. ਉਲਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਰਿਸ਼ਠ ਅਧਿਵਕਤਾ, ਸ੍ਰੀ ਅਮਿਤ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਇੰਟਰ-ਕੌਂਟੀਨੈਂਟਲ ਹੋਟਲਸ ਗਰੁੱਪ (ਇੰਡੀਆ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਾਟਰਲਾਈਨ ਹੋਟਲਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਏ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 11(6) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 11(12) ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਧਿਆਨਤਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਲਟਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦੀ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਪਰਯਾਪਤ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਨਾ-ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰਯੋਗ ਖਾਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬਸਟੈਂਟਿਵ ਕਾਂਟਰੈਕਟ 'ਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ ਮਧਿਆਨਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੜਚਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਰ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਸੁਥਰੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮਧਿਆਨਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ

ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮਧਿਆਨਤਾ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ।

5. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 6ਏ ਨੂੰ ਐਕਟ 3 ਦੇ 2016 ਦੁਆਰਾ 23.10.2015 ਤੋਂ ਮੁੜ-ਪਿੱਛੇ ਅਸਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

"(6ਏ) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੇਵਲ ਇਕ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹੇਗਾ।"

6. ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਉਪ-ਧਾਰਾ 6 ਏ ਨੂੰ ਐਕਟ 33 ਦੇ 2019 ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ 30.08.2019 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6ਏ) ਅੱਜ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

7. ਹੋਰ, ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ 1 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:-

"ਧਾਰਾ 16 - ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ- (1) ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ,-

(ਅ) ਇਕ ਕਰਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕਰਾਰ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(ਬ) ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਰਥਕ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਦੀ ਅਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ।"

8. ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸਾਫ ਪੜ੍ਹਾਈ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨਾ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਕਰਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕਰਾਰ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕਿ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਰਥਕ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਦੀ ਅਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ।

9. ਵੱਖਰੇਪਣ ਦੀ ਸਿੱਧਾਂਤ ਅਤੇ ਕੋਮਪੇਟੈਂਜ-ਕੋਮਪੇਟੈਂਜ ਦੀ ਸਿੱਧਾਂਤ

ਕੋਮਪੇਟੈਂਜ-ਕੋਮਪੇਟੈਂਜ ਨੂੰ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਐਨ.ਐਨ. ਗਲੋਬਲ ਮਰਕੈਂਟਾਇਲ(ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਹਾਲੀਆ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"4. ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਸਮਝੌਤਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਾਹਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਧਾਰਣਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸਮਝੌਤੇ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ: (i) ਮੁੱਖ ਸਮਝੌਤਾ ਜੋ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਸਮਝੌਤਾ ਜੋ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਦੇ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬੰਧਨਯੋਗ ਦਾਇਤਵ ਨੂੰ ਸਮਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

4.1. ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਵੱਖਰੇਪਣ ਅਤੇ ਕੋਮਪੇਟੈਂਜ-ਕੋਮਪੇਟੈਂਜ ਦੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਧਾਰਣਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਵੱਖਰੇਪਣ ਅਤੇ ਕੋਮਪੇਟੈਂਜ-ਕੋਮਪੇਟੈਂਜ ਦੀਆਂ ਇਹ ਸਿੱਧਾਂਤ ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਪਰ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਬਢਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।

4.2. ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵੱਖਰੇਪਣ ਦੀ ਸਿੱਧਾਂਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਮੁੱਖ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਵੈਧਤਾ, ਅਸਰਹੀਣਤਾ, ਜਾਂ ਸਮਾਪਤੀ, ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ, ਸਿਵਾਏ ਜੇ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਸਮਝੌਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਸਮਝੌਤਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਖਾਲੀ ਹੈ।

4.3. ਕੋਮਪੇਟੈਂਜ-ਕੋਮਪੇਟੈਂਜ ਦੀ ਸਿੱਧਾਂਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਇੰਸਟੈਂਸ ਵਿੱਚ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ, ਵੈਧਤਾ, ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਸਬੰਧੀ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਅਦਾਲਤ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਕੇਵਲ ਅੰਤਿਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਪੜਾਅ ਖੇਤਰ ਦਰ ਖੇਤਰ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਮਪੇਟੈਂਜ-ਕੋਮਪੇਟੈਂਜ ਦੀ ਸਿੱਧਾਂਤ ਨੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਿਆਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿਨਾ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

10. ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਐਨ. ਗਲੋਬਲ ਮਰਕੈਂਟਾਇਲ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ. (ਉਪਰੋਕਤ), ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਮੋਹਰਬੰਦ ਕਰਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਿਆ:

“21. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 28-9-2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੋਹਰਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਰਜ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਾਰਜ ਆਦੇਸ਼ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ, 1958 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਆਈਟਮ 63 ਅਧੀਨ ਮੋਹਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਚਾਰਜ਼ੇਬਲ ਹੈ।

22. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਜ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਨਾ-ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਮੁੱਖ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਧਾਰਾ 34 ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੋਹਰਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੋਹਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਘਾਟਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੋਹਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

23. ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਜ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਨਾ-ਭੁਗਤਾਨ, ਕੀ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਵੈਧ, ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨਯੋਗ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਵਪਾਰਕ ਕਰਾਰ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

24. ਕਾਰਜ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਅਧੀਨ ਵਪਾਰਕ ਕਰਾਰ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਮੋਹਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਸਮਝੌਂਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ। ਇਹ ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਕਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ। ਵੱਖਰੇਪਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਅਧੀਨ ਵਪਾਰਕ ਕਰਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ

ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਮੁੱਖ ਕਰਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਮੋਹਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾ-ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਅਵੈਧ, ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨਯੋਗ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਮੁੱਖ ਕਰਾਰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੋਹਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾ-ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਵੇ।

26. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਕਰਾਰ 'ਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮਧਿਆਸਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਲਾਗੂਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੰਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਵਪਾਰਕ ਕਰਾਰ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਪੜਤਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧੇਗੀ।

ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਾਮਲਾ (ਐਨ.ਐਨ. ਗਲੋਬਲ ਮਰਕੈਂਟਾਇਲ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ) ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ. ਟੀ ਐਸਟੇਟਸ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਚੰਦਮਾਰੀ ਟੀ ਕੋ. (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਬਿਨਾਂ ਸਟੈਂਪ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰਕ ਕਰਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਧਿਆਸਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗਾਰਵੇਅਰ ਵਾਲ ਰੋਪਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕੋਸਟਲ ਮਰੀਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼ & ਇੰਜੀ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ. ਟੀ ਐਸਟੇਟਸ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗਾਰਵੇਅਰ ਵਾਲ ਰੋਪਸ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆ ਦ੍ਰੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ (ਐਨ.ਐਨ. ਗਲੋਬਲ ਮਰਕੈਂਟਾਇਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: “33. ਅਸੀਂ ਨੋਟਿਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗਾਰਵੇਅਰ ਵਾਲ ਰੋਪਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆ ਦ੍ਰੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਵਿਦਿਆ ਦ੍ਰੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 146-147 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ: (ਵਿਦਿਆ ਦ੍ਰੋਲੀਆ ਕੇਸ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 115-16)

“146. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ "ਅਸਤਿਤਵ" ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਠੇਕੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ (ਕੀ ਇੱਕ ਮਧਿਆਨਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ (ਵੈਧਤਾ) ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਰੈਫਰਲ ਸਟੇਜ 'ਤੇ। ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਪਾਠਕੀਯਤਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਮਧਿਆਨਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਅਤੇ ਮਧਿਆਨਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ "ਅਸਤਿਤਵ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭਵਾਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਤਿਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਬੰਧਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਧਿਆਨਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਇੱਕ ਵੈਧ ਸਮਝੌਤਾ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਧਿਆਨਤਾ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਸਮੇਤ ਸੰਦਰਭਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾਪਸੰਦੀਦਾ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ। "ਅਸਤਿਤਵ" ਦੀ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਬੰਧਨਯੋਗ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਮਧਿਆਨਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਪਾਲਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਇੱਕ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਮਧਿਆਨਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵੈਧ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਸਮਝ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ। ਮਧਿਆਨਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਮਧਿਆਨਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਜੋ ਮਧਿਆਨਤਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਠੇਕਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

147. ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ:

147.1. (i) ਗਾਰਵੇਅਰ ਵਾਲ ਰੋਪਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਮਧਿਆਨਤਾ ਖੰਡ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਠੇਕੇ ਵਿੱਚ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਧਿਆਨਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(2) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਲਲੇਖਿਤ ਅਤੇ ਉਦ੍ਧ□ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ "ਅਸਤਿਤਵ" ਅਤੇ "ਵੈਧਤਾ" ਦੇ ਮਧਿਆਨਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਉਹੀ ਦੁਹਰਾਉਣਗੇ ਪੈਰਾ 29 ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਮੁੜ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 238)

‘29. ਹੁੰਡਾਈ ਇੰਜੀ. ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ [ਯੂਨਾਈਟਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੋ. ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਹੁੰਡਾਈ ਇੰਜੀ. ਅਤੇ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੋ. ਲਿਮਿਟਡ. (2018) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 607] ਇਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਇੱਕ ਮਧਿਆਸਤਾ ਧਾਰਾ ਜੋ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਕ੍ਰਿਯ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਮੰਨ ਲਵੇ। ਚੂੰਕਿ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਧਿਆਸਤਾ ਧਾਰਾ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿੱਚ "ਮੌਜੂਦ" ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਕਿ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਬ-ਕੰਟਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਸਤਾ ਧਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ "ਮੌਜੂਦ" ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਸਬ-ਕੰਟਰੈਕਟ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਟੈਂਪ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਉੱਪਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11(6-ਏ) ਵਿੱਚ "ਮੌਜੂਦਗੀ" ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦਾ ਤਰਕ, ਧਾਰਾ 8, ਧਾਰਾ 16 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 45 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮਧਿਆਸਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ "ਵੈਧਤਾ" ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਮਝ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੁੰਡਾਈ ਇੰਜੀ. ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ "ਮੌਜੂਦਗੀ" ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ [ਯੂਨਾਈਟਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੋ. ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਹੁੰਡਾਈ ਇੰਜੀ. ਅਤੇ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੋ. ਲਿਮਿਟਡ. (2018) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 607], ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ।’

‘34. ਅਸੀਂ ਵਿਦਿਆ ਦ੍ਰੋਲੀਆ [ਵਿਦਿਆ ਦ੍ਰੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋ., (2021) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1] ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 146 ਅਤੇ 147 ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਸਹੀਅਤ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗਾਰਵੇਅਰ ਵਾਲ ਰੋਪਸ ਲਿਮਿਟਡ [ਗਾਰਵੇਅਰ ਵਾਲ ਰੋਪਸ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਕੋਸਟਲ ਮਰੀਨ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨਜ਼ & ਇੰਜੀ. ਲਿਮਿਟਡ., (2019) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 209] ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 22 ਅਤੇ 29 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਦ੍ਰੋਲੀਆ [ਵਿਦਿਆ ਦ੍ਰੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋ., (2021) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1] ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 146 ਅਤੇ 147 ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।” 12. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ:

"58. ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ:

"ਕੀ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ, 1899 ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਧਾਨਿਕ ਰੁਕਾਵਟ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਚਾਰਜ਼ੇਬਲ ਹਨ, ਕੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਸਮਝੌਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਚਾਰਜ਼ੇਬਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ, ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਯੋਗ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਕਰਾਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਮੁੱਖ ਕਰਾਰ/ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੱਕ?"

13. ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਹੋਟਲਸ ਗਰੁੱਪ (ਭਾਰਤ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਅਨੁ. ਬਨਾਮ ਵਾਟਰਲਾਈਨ ਹੋਟਲਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11(6) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 11(12)(ਈ) ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਬਿਨਾਂ ਸਟੈਂਪ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਧਾਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਮਧਿਆਸਥ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

"25. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵੇਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਦਾ ਹੱਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਲਟਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦੇ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ—ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਧਾਰਾਵਾਂ 11(6) ਅਤੇ 16 ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਅੰਤਰਸੰਬੰਧ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ—ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਰਦਾ ਲੱਕੜ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨਾ ਦੇਵੇ।"

14. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਆਨਸ਼ੋਰ ਸਰਵਿਸ ਸਮਝੌਤਾ, ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਡ੍ਰਿਲਿੰਗ ਸਰਵਿਸ ਸਮਝੌਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਿੰਨੋਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਧਾਰਾ-23 ਲਈ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਵੀ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: ਬੇਕਰ ਹਿਊਜ਼ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਪੀਟੀਈ [ਬੇਲਾ ਐਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

“ਮਧਿਆਸਤੀ:

ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ, ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਦਾਵੇ (ਇਕੱਠੇ, “ਵਿਵਾਦ”) ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਮਧਿਆਸਤੀ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996 ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਧਿਆਸਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਲੇਖ 23 ਵਿੱਚ ਸੰਦਰਭ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮਧਿਆਸਤੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦ ਅਧੀਨ ਦਾਵੇ ਦੀ ਕੀਮਤ US$10 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਕੇਲਾ ਮਧਿਆਸਤਾ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਧਿਆਸਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੈਨਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮਧਿਆਸਤਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮਧਿਆਸਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਧਿਆਸਤਾ।NONE

ਮਧਿਆਸਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ।NONE

ਮਧਿਆਸਤੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਮੁੰਬਈ, ਭਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ।NONE

ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋਣਗੇ।NONE

ਮਧਿਆਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੇਖ 11(k) ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।”NONE

15. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ 9ਵੀਂ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਕਤ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਅਨੁਸਾਰੀ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ, ਯਾਚੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਮਧਿਆਸਤੀ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ 17ਵੀਂ ਜਨਵਰੀ 2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਸਟੈਂਪ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਣਾਮ ਹੋਣਗੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਪ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਸਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਕੇਲੀ ਮਧਿਆਸਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਲਾਪ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯਾਚੀ ਨੇ ਵੀ 1ਲੀ ਸਤੰਬਰ, 2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਸਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਕੇਲੀ ਮਧਿਆਸਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ। ਯਾਚੀ ਨੇ ਮਧਿਆਸਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤੇ, ਪਰ ਉਹ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੀ ਇੱਕ ਅਕੇਲੇ ਮਧਿਆਸਤਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਿੰਨੋਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਰਥਾਤ, ਓਨਸ਼ੋਰ ਸਰਵਿਸ ਸਮਝੌਤਾ, ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਡ੍ਰਿਲਿੰਗ ਸਰਵਿਸ ਸਮਝੌਤਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਖੁਦ ਇਹਨਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਕ ਇਕਲੌਤੇ ਮਧਿਆਸਥ ਨੂੰ ਇਕ ਇਕਲੌਤੀ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕਲੌਤੇ ਮਧਿਆਸਥ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਲੈਕਟਰ ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਨ.ਐਨ. ਗਲੋਬਲ ਮਰਕੈਂਟਾਇਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਸਮਝੌਤੇ ਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਟਰਕੌਂਟੀਨੈਂਟਲ ਹੋਟਲਸ ਗਰੁੱਪ (ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰੀ-ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੜਾਅ ਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲੇ, ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਲਟਕਾਏ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਉਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।

17. ਚੂੰਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਸੀ ਕਿ ਤਿੰਨੋਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ, ਅਰਥਾਤ, ਓਨਸ਼ੋਰ ਸਰਵਿਸ ਸਮਝੌਤਾ, ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਡ੍ਰਿਲਿੰਗ ਸਰਵਿਸ ਸਮਝੌਤਾ ਵਿੱਚ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਕ ਇਕਲੌਤੇ ਮਧਿਆਸਥ ਨੂੰ ਇਕ ਇਕਲੌਤੀ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਸੁਰੇਸ਼ ਸੀ. ਗੁਪਤਾ, ਪੂਰਵ ਜੱਜ, ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨੋਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਕ ਇਕਲੌਤੇ ਮਧਿਆਸਥ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਇਕਲੌਤੀ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਿੰਨੋਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਧਾਰਾ 23 ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

18. ਤਿੰਨੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਸ਼ੇਵਾਲੀ ਮੋਂਗਾ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate